

פרק ארוסה

מתניתין:

תורת הקנאות, אשר תשטה אשה תחת אישה, משמע שמדובר באשה שיושבת בתורת נשואה תחת בעלה, ובא הכתוב למעט ולומר שאין שותה את המים אלא "אשה שהיא תחת אישה", פרט לארוסה ושומרת יבם, שעדיין לא נישאו לבעליהן.

ב. נשים שאסורות על בעליהן בנישואין:

אלמנה⁽²⁾ הנשואה לכהן גדול, גרושה וחלוצה הנשואה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה, מבנות הגבעונים, שגזר עליהם דוד כד-א שלא יבאו בקהל ישראל, הנשואה לישראל, וכן בת ישראל הנשואה לממזר ולנתין.

כל אלו לא שותות, לפי שלא נאמרה פרשת סוטה אלא באשה שראויה לקיימה, שנאמר "כי תשטה אשתו", משמע שראויה לאישות⁽³⁾ ולא נוטלות כתובה, מן הטעם

המשנה לפנינו מבארת מי הן הנשים שאינן שותות, אלא הן יוצאות מתחת בעליהן, ואת דיני כתובתן.

א. נשים שאינן נשואות:

ארוסה, אשה שהתקדשה לבעלה אך עדיין לא נכנסה לחופה, שקינא לה ארוסה, וכן שומרת יבם, אשה שמת בעלה בלא בנים וממתינה ליבום על ידי היבם, אחי בעלה המת, שקינא לה יבמה שלא תיסתר עם אדם מסויים, ונסתרו לאחר הקינוי, לא שותות כמו שמפרש בהמשך, אך הן נאסרות על בעליהן, ולכן הן לא נוטלות כתובה בצאתן מבעליהן, כי הן גרמו לעצמן להיאסר על בעליהן ע"י הסתירה שלהן.⁽¹⁾

והטעם שאינן שותות, לפי שנאמר "זאת

3. רש"י. והרמב"ם כתב הטעם משום שבעליהן באו עליהן באיסור שכן כתב "כל איש שבא ביאה אסורה מימיו, אין המים בודקין את אשתו, שנאמר "ונקה האיש מעון והאשה היא תשא את עונה" בזמן שהאיש מנוקה מעון האשה נושאה את עונה. לפיכך אם היתה אשתו אסורה עליו מחייבי לאוין או חייבי עשה וקינא לה ונסתרה אינה שותה אלא תצא בלא כתובה". ה"ל סוטה פ"ב ה"ח.

וכתב המל"ם שם דרש"י חולק על הרמב"ם, דרק אם בא עליה אחר שנסתרה הוי אינו מנוקה מעון ולא ביאת איסור אחרת. ופשטה דקרא משמע הכי דונקה האיש מעון משמע שעתה

1. ואפילו לשיטת הסוברים [לעיל יח. ב] ששומרת יבם שזינתה אינה נאסרת על יבמה מכל מקום יכול לטעון היבם שאינו רוצה באשה זונה. רש"י.

ולפי המסקנא דגמרא לקמן כד ב, דמיירי שבא עליה יבם בבית חמיה, בלאו הכי לא קשה, שהרי קנאה להיות אשתו ונאסרת עליו לכנלי עלמא. תוד"ה אלמנה.

2. הטעם שהמשנה מחולקת לבבות ואינה מונה את כל אלו שלא שותות ולא נוטלות כתובה ביחד משום שכל בבא יש לה טעם אחר.

אך קשה למה המשנה לא מתחילה ואלו לא שותות ולא נוטלות כתובה. תוד"ה אלמנה.